

[Holger Eriksen.]

ikke noget, man får. Det er ikke rigtigt, thi vel skal grundbesidderne betale, ikke af de værdier, de har, men af de værdier, der senere opstår uden deres egen foranledning, men det er på den anden side i høj grad noget, som de øvrige skatteydere får. Selvom en skattelettelse på 3 300 mill. kr. i løbet af 18 år er noget, der kan mærkes, ville den ingenlunde have bevirket, at man kunne have sparet hele den øvrige skatteudskrivning, hvilket retsforbundet engang troede eller i hvert fald gerne ville have vælgerne til at tro. Det er kun glædeligt, at de nu er blevet klogere.

Og hvad sker der så, når lovforslaget er blevet vedtaget? Ja, i første omgang intet, absolut intet; der kommer hverken større afgifter, mere administration eller flere penge i statskassen. Men når der er gået 4 år og en grundværdistigning har fundet sted, så sker der noget, dog ikke for ejeren af et en- eller tofamilieshus og ikke for ejeren af en kolonihave eller et sommerhus, næppe nok heller for ejeren af et udlejningshus, hvis huslejerestriktionerne er bevaret. Hvis disse derimod skulle være ophævet og lejen er sat op, vil det sikkert bevirke en grundværdistigning, og den vil ejeren derefter komme til af aflevere til det offentlige. Grundværdistigningsafgiften sikrer ikke lejernerne mod højere husleje, men sikrer, at den del af den højere husleje, som skyldes grundværdistigningen, går tilbage til samfundet. Landbrugerne kommer muligvis af med mere, end de ellers skulle betale, men kun hvis afkastningen er steget i forhold dertil, ellers ville deres jordværdi jo ikke stige, og så kommer de ikke af med mere. For nye købere af landbrugsjord vil der ske en ændring: medens den tidligere ejer efter de gældende regler kapitaliserede jordværdistigningen og stak den i lommen, hvorved landbrugets egenkapital stadig er blevet udvandet, vil han ikke mere have mulighed for at beslaglægge stigningen i jordprisen, og det bliver derfor lettere for køberen at overtage brugt. Særlig interessant er imidlertid den skæbne, der venter grundspekulanten. Han må betale en grundværdistigningsafgift uden at have den mindste chance for nogensinde at få dækning derfor. Han må derfor søge at komme ud af spekulationsforholdet hurtigst muligt.

Jeg ved godt, at modstandere af reformen — og det er naturligvis hovedsagelig dem, der ønsker, at der skal være mulighed for, at den enkelte jordbesidder skal kunne berige sig på det øvrige samfunds bekostning — vil drage de fremtidsmuligheder, jeg her har opridset, i tvivl. Det siges f. eks. — og vist med rette — at hvis en køber af et jordstykke ved skødets udfærdigelse i dag får at vide, at der hviler en grundstigningskyld på f. eks. 40 kr. på jordstykket, træder han ikke af den grund tilbage fra handelen, sådan som han efter loven har ret til. Nej, den slags småbeløb afskrækker naturligvis ingen, og derfor må man søge at affatte lovens således, at det bliver svært for sælgeren at lægge grundværdistigningsafgifter over på køberen, og det er muligt, at man må søge at finde en anden form end den, der er foreslået; alt kan imidlertid omgås, og jeg tvivler på, at det vil blive muligt at affatte loven således, at der ikke bliver et eller andet smuthul. Det afskrækker mig i og for sig heller ikke, fordi jeg har den opfattelse, at i samme øjeblik der bliver tale om større beløb, der skal udredes, skal folk nok lære at se sig for, og da lader de sig ikke narre af sælgeren på den måde, som det måske i visse tilfælde sker i øjeblikket.

Det bliver også hævdet, at prisen bestemmes af tilbud og efterspørgsel, og da disse faktorer ikke vil ændre sig, fordi der kommer grundværdistigningskyld, vil grundværdistigningsafgiften kun bevirke, at prisen på jorden bliver så meget højere. Den første del af påstanden er vitterlig urigtig. De tre faktorer: tilbud, efterspørgsel og pris, står ganske vist i et indbyrdes forhold, men man kan med lige så stor ret sige, at efterspørgslen bestemmes af prisen. Er der f. eks. nogen, der vil benægte, at efterspørgslen efter jordbær er større, når prisen er 1 kr. pr. kg, end når prisen er 5 kr. pr. kg? Sådan går det naturligvis også, når der er tale om jord. Hvad den sidste del af påstanden angår, må køberen jo vide, at vurderingen bliver ansat efter priserne ved de konstaterede salg, hvor disse ikke er prægede af det rene liebhaveri. Får en landmand tilbudt et jordstykke, som er vurderet til 100 000 kr., og han betaler 150 000 kr. for det, må han være forberedt på, at dette jordstykke ved næste vurdering bliver sat